



Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 3209/2025
04.06.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Милан Милић, адвокат из ..., против туженог Центра за социјални рад Врбас, ради враћања родитељског права, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 632/24 од 18.12.2024. године, у седници одржаној 04.06.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље, изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 632/24 од 18.12.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врбасу П2 157/24 од 03.10.2024. године, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тужила тражила да јој се врати потпуно родитељско право над мал. ББ рођеним ... године у ..., које јој је било одузето у потпуности пресудом Основног суда у Врбасу П2 293/15 од 20.11.2015. године, а делимично враћено пресудом Основног суда у Врбасу П2 105/17 од 27.11.2017. године и одлучено је да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 632/24 од 18.12.2024. године, одбијена је жалба тужиље, потврђена првостепена пресуда и одбијен захтев тужиље за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, бр.72/2011...18/20 и 10/23 – др. закон, у даљем тексту: ЗПП) у вези члана 202. Породичног закона, Врховни суд је оценио да ревизија тужиље није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом нису учињене ни друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. и 2. ЗПП, због којих се ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажном пресудом Основног суда у Врбасу П 293/15 од 20.10.2015. године, исправљеном решењем истог суда од 28.12.2015. године, у потпуности је лишена родитељског права ВВ, тужила која је у међувремену променила лично име, у односу на мал. ББ1, а правноснажном пресудом истог суда П2 105/17 од 27.11.2017. године, тужили ВВ је делимично враћено родитељско право у односу на мал. ББ1 и то у делу одржавања личних односа са дететом. Тужила је рођена ... године, по занимању је ... и живи сама у кући коју је користила њена пок. мајка у Мал. ББ (раније ББ1), рођен је ... године у ..., због мајчиног несналажења и егзистенцијалне угрожености је на новорођеначком узрасту ... године, смештен у хранитељску породицу. Тужила је повремено изражавала жељу да га преузме и на одојачком узрасту га је на краће време и преузимала, али је имала потешкоћа у сналажењу са бројним обавезама и није успевала да одговори на основне потребе детета. Одбијала је сарадњу са хранитељицом и претила јој је, па је у потпуности лишена родитељског права. Након тога, тужила је успела да успостави контакт са хранитељицом мал. детета која јој пружала подршку у поступку за делимично враћање родитељског права. Након делимичног враћања родитељског права, тужила је контакте са дететом одржавала редовно. Дете је мењало хранитељске породице, и сада је смештено у породицу ГГ, коју чини њен супруг и још два дечака на смештају. Однос између тужиле и хранитеља је коректан, али дистанциран и у већој мери формалан. Тужила се издржава од сезонских послова у пољопривреди и остварује зараду од 3.000,00 динара дневно током сезоне радова, а зими пружа помоћ у кући старијој особи за новчану надокнаду. У кући у којој живи једну собу наменила је детету, успела је да формира уштеђевину, измири дуг за струју и реновира купатило. Из налаза и мишљења стручног тима Центра за социјални рад ..., који је обавио разговор са тужиљом, мал. ББ и хранитељима детета, произлази да је тужила значајно напредовала у стицању социјално-емоционалне зрелости, да се одговорно односи према сопственом здрављу, новцу и финансијских обавезама, сагледава потребе детета и спремна је да потражи помоћ када јој је потребна. Мотивисана је да детету пружи сталну подршку која је њој недостајала током одрастања, отворена је за савете, успоставља добар однос са стручним сарадницима и демонстрира спремност да се мења. Мал. ББ изражава жељу да се мајка о њему стара, а своју жељу образлаже пријатним искуствима које има са мајком. Предлог Центра је да дете са мајком проводи више времена и то сваки други викенд и део летњег распуста, како би и мајка и дете добили прилику да на основу реалног искуства свакодневног провођења времена заједно сагледају своје потребе и могућности на реалан начин, а што је по мишљењу стручног тима у најбољем интересу детета. Из допунског налаза и мишљења стручног тима истог центра, произлази да је извршена провера напредовања, да је тужила унапредила стамбене услове потребне за ноћење детета у њеном домаћинству, да у протеклом периоду није дошло до промене у начину контактирања детета са мајком и да су и даље присутни препознати ризици повезани са тужиљиним негативним искуствима из детињства, ранијим потешкоћама са менталним здрављем, скромнијим интелектуалним способностима и изостанком породичне подршке. Дете са мајком радо

одржава контакте, виђају се једном недељно, а током седмице обављају телефонске разговоре. Узимајући у обзир да мајка живи сама, те да приходе обезбеђује обављањем сезонских послова у пољопривреди, а да нема сигурност у погледу тога ко ће дете чувати када је она одсутна, мишљење стручног тима је да су њена жеља и жеља детета да живе заједно засноване на идеализацији односа и искуствима које су стекли провођењем заједно искључиво слободног времена. Мишљење стручног тима је да се за сада нису стекли услови за враћање родитељског права тужиљи и да због присутних ризика у погледу васпитања и образовања детета, осигурања чувања детета када је мајка послом одсутна, успостављања ауторитета и успостављања и одржавања правила и граница, није у интересу детета да се мајци у потпуности врати родитељско право, већ је у интересу детета да и даље остварује право на породични смештај у истој породици и проводи више времена са мајком у њеном домаћинству.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су узели у обзир да мал. ББ жели да живи са мајком, међутим, ценећи његов најбољи интерес, оценили су да за сада нису испуњени услови да се тужиљи у потпуности врати родитељско право, с обзиром да за дете у домаћинству мајке још увек постоје ризици у погледу бриге о детету, због чега је у интересу мал. детета да и даље остварује права на породични смештај у истој породици, уз провођење више времена са мајком у њеном домаћинству.

По оцени Врховног суда, неосновано се ревизијом указује да је другостепени суд учинио битну повреду одредаба парничног поступка тиме што није саслушао мал. дете тужиље ББ, чиме је повређено начело непосредности, а чиме се указује на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 4. став 1. ЗПП. Мал. ББ је саслушан пред органом старатељства, дао је изјаву да жели да се мајка стара о њему, образлажући то пријатним искуствима које има са њом, нижестепени судови су ово мишљење детета ценили и узели у обзир приликом одлучивања, те је другостепени суд правилно закључио да се мишљењу детета мора посветити дужна пажња, али да суд није у обавези да прихвати то мишљење, већ да га цени у склопу свих околности конкретног случаја, како је овде и учињено.

По оцени Врховног суда, нижестепени судови су прикупили довољно чињеничне грађе ради одлучивања о тужбеном захтеву, те су на основу тако утврђеног чињеничног стања, правилно применили материјално право из одредби Породичног закона, цитираних у образложењима нижестепених пресуда. Најбољи интерес детета је правни стандард који се цени према околностима сваког конкретног случаја, а елементи за процену најбољег интереса детета су поред његових жеља и осећања и могућност родитеља да задовољи његове потребе. У конкретном случају нижестепени судови су правилно ценили елементе процене најбољег интереса мал. детета и одлуку донели на основу прихваћеног мишљења и допуне мишљења Центра за социјални рад ..., ценећи како жељу детета, тако и потенцијалне ризике до којих би дошло уколико би тужиља потпуно вршила родитељско право, који у овом моменту постоје, а који би могли да угрозе мал. дете.

Одлука о трошковима спора донета је у складу са одредбом члана 207. Породичног закона.

На основу изложеног применом одредбе члана 414. ЗПП, донета је одлука као у изреци ове пресуде.

**Председник већа – судија
Бранка Дражић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић